

(א) לקמן טו. [ע"ש צ"מ סד:]. (ב) טושה מ"ח. (ג) [לקמן טז]. (ד) וכן פ"ש צמח'.

תורה אור השלם

1. נשאר בעיר ששנה ושאלה יבת שער: ישעיהו כד יב

הגהות הב"ח

(א) הש"י ד"ה אקילקלמא אשפס. י"ב וכן הוא בנמ" ע"ז כח ע"ה ובהערות דף י"ב ע"ה:

גליון הש"ס

נב"י קס"ב בור ברשותו ח"י. ע"י לקמן דף כח ע"ז מוס' ד"ה הנ"מ:

מוסף רש"י

בהדיוט מדעת דמי. שהקדש מונח למעול לכל הכל מונח בידו ורמזנו אמר מלן דמתייה למעול ורמזנו ידע (ב"ב טז). ורשאי יוכת שער. לשון בית השאלה מלן יוכת ומתוך כך שערים מרקקס שם ומתקין וסותפין את שעריו (טושה חת). שד הוא וסמא שאיה מכתת שפרים וסותלי בית שאלה דר צמכה (לקמן טז). ביתא מייבא יתיב. זה הדר צמחה הנסרה לנת זה שהוא מיושב צמחין. יתיב. אלו מר, שד שהדר צמחה שם ומשפין סדקיה ממיד (טח).

רבינו חננאל

בהדיוט מדעת דמי. וחייב. ובחדיוט שלא מדעת, קיימי' לו חצר דלא קיימי' לאורא פטור, שני ורשאי יוכת שער. השומר בית מראוב ונמצא אותו הבית כי לשמער' הוא, משלם הדר בו מרשותו, וכן השומר בית מבעלי העיר נמצאו בעלים משלם השכירות לבעלי. והוא גברא דבא אדנא אקילקלמא דיתמי ואגביה רב נחמן לאפדניה מיניה, להשתלם השכירות ממנו. לימ' קסבר הדר בחצר חבירו בלא דעתו צריך להעלות שכר. לא, אלא משום דמיעקרא קרמנאי' הו' יתיב בההוא קילקולתא והו' יתיב ליתמי דבר מוטע, ואמ' ליה ר' נחמן ויל פייסיניה ליתמי. לא אשגח ביה, ואגבא לאפדנא מיניה. מתני'. מעידי הרחבה משלמת מה שהזיקה. אמ' רב ובמחזרת, כגון שיש חנויות פתוחות בצדדין שלרשות הרבים וזוהי מהלכת ומחזרת ראשה וחוטפת פהיה מן הפתחים ואוכלת. ושמואל אמ' אפי' מחזרת פטורה ומשלמת לאו במחזרת וקטני מה שנהנת אבל מה שהזיקה לא. ופריך, מתני' כגון דקיימי' זה פתח החנות בקרן זוית, כגון שהיה

אין לריך להעלות לו שכר. ועוד אמר אלא מרי דהשוכר צית מראובן כו' ונמלאת צית של שמעון והוא שכרה מראובן מעלה שכר לשמעון: פריס'. כלומר תרתי מילי קאמר דסתין אהדי דהאי דשכר צית שמעון מראובן הוה ליה דר צמח' שמעון שלא מדעת שמעון

וקאמר לריך להעלות לו שכר וירשא קאמר אין לריך: הא דקיימא לאגרא. מעלה שכר לשמעון דהוה ליה זה נהנה זה חסר: הדר צמח' חצירו. דלא קיימא לאגרא שלא מדעת אין לריך להעלות שכר: שנאמר ושאיה יוכת שער. שד שסמו שאיה מכתת שער צית שאין צמי אדם דרין זו והלכך זה שעמד זו ההנהו. לישנא אחריתא צית שהוא שאוי ויחד מלן אדם יוכת שער מוסיקין מכתתין אותו: ציטא מייבא יתיב. צית שהוא מיושב צמח' צמי אדם יתיב ישובו קיים לפי שהדרין צמחו ואלן מה שהוא לריך ומתקנין אותו: דקמשתמש צו. צעל הצית צלצוי ומצינא שהיו עליו ומצנו צמחו זה הלך ודר צו משום שאיה לינא הואיל ומשתמשין צו משום ציתא מייבא צינא דלן זה ישוב זה שדר צו יפה עשה והנהנו: אקילקלמא. (א) אשפה דמשתרגינן אקילקלמא מאשפות יריס אציון (טהלים קיג): קרמנאי. שם אומה. ל"א קדמונאי קדמונים היו יושבין צו ומעלים שכר ליתומים והוה ליה קיימא לאגרא: אמר רב ובמחזרת. ראשה מרחצה לזידה של רחצה ואכלה פירות קמני מתניתין דמשלמת מה שהזיקה אל"ע דכולה קיימא צמחה: פטורה. הואיל וגוף הצמחה קאי צמחה דלורחה הוא להחזיר ראשה וכן ציה"ר היא: וקמא צלצוי רחצה. שאין דרך שוורים ללכת שם הלכך לאו כר"ה דמי: צאפי נפשא. לאו אמתניתין: מחזרת. שהחזירה ראשה ואכלה צלצוי רחצה: פטורה צמחזרת. דלא פתח חנות צמח' מרחצה ליכא ולא משכחת לה אלא צמחזרת וקמני מה שנהנית כו': דקיימא. חנות צקין זוית כגון מצוי קטן הלה צמחי גדול וקיימא חנות צראש מצוי קטן ומשוך קצת כלפי פנים וכשנכנסה צמחה ממצוי גדול לקטן פגעה בפירות מיד דרך הלוכה דלאו מחזרת

היא: ר"ע לא פליגי דחייב דלא היה לה להחזיר ראשה ללדי רחצה: נמלסא מקום. שכנס לתוך שלו וצנה והניח מתקקעו לרה"ר ושטח שם פירות ונכנסה שם צמחה דרך הלוכה ואכלתן: לימא. רב ושמואל צמח' שור שנגח את הפרה (דף מט:). דרב צבר חייז ומשום הכי פטורה הך צמחה דוה שטעה שם פירותיו הוה ליה כמו צור שאס הוחלקה צהן צמחה חייז שהרי הפקיר רשותו

הלכך לא היה לו לעשות כן וקיי"ל צמחית את הכד (לקמן דף ג.) כל התמקלקלין צמחות הרצים שהזיקו חייבין לשלם וכל המזחיק צהן וזה: ושמואל סבר פטור. הלכך צמחה שאכלתן חייבת שהרי צמחות עשה ורשות הרצים נמי לא היו שאין זה דרך הילוכה: צעלמא

צקונטרס ובהמה שאכלה פטורה ורב לטעמיה דאמר צפרק המניח (לקמן דף ג:) וזה צין בגופן צין צמחין ואין לתמוה איך מפטר מפירות פנימיים

ביצד הרגל פרק שני בבא קמא

כא.

בהדיוט מדעת דמי. פ"ה דדעת שכינה איכא וקשה דשלא מדעתו לאו דוקא אלא אורחיה דמילתא נקט וה"ה מדעתו אלא נראה כהדיט מדעת דמי כלומר דדעת שכינה איכא שלא יהנה אדם צלל מעילה: ויהיב' דהו' ליתמי דבר מועט.

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

בהדיוט מדעת דמי ^אשלא ליה רבי אבא בר זבדא למרי בר מר בעי מיניה מרב הונא הדר בחצר חבירו שלא מדעתו צריך להעלות לו שכר או לא אדהכי נח נפשיה דרב הונא א"ל רבה בר רב הונא הכי אמר אבא מרי משמיה דרב "אינו צריך להעלות לו שכר והשוכר בית מראובן מעלה שכר לשמעון שמעון מאי עבדתיה הכי קאמר נמצא הבית של שמעון מעלה לו שכר תרתי יהא דקיימא לאגרא הא דלא קיימא לאגרא אתמר נמי א"ר חייא בר אבין אמר רב ואמרי לה אמר ר' חייא בר אבין אמר רב הונא הדר בחצר חבירו שלא מדעתו אינו צריך להעלות לו שכר והשוכר בית מבני העיר מעלה שכר לבעלים בעלים מאי עבדתיהו הכי קאמר נמצאו לו בעלים מעלין להן שכר תרתי הא דקיימא לאגרא הא דלא קיימא לאגרא אמר רב סחורה אמר רב הונא אמר רב הדר בחצר חבירו שלא מדעתו אין צריך להעלות לו שכר משום שנאמר ורשאיה יוכת שער ^באמר מר בר רב אשי לדידי חזי ליה ומנח כו' תורא רב יוסף אמר ביתא מיתבא יתיב מאי בינייהו איכא בינייהו דקא משתמש ביה בציבי ותיבנא יהא גברא דבנה אפדנא אקילקלמא דיתמי אגביה רב נחמן לאפדניה מיניה לימא קסבר רב נחמן הדר בחצר חבירו שלא מדעתו צריך להעלות לו שכר ההוא מעיקרא קרמנאי הוו דיירי ביה ויהבי להו ליתמי דבר מועט א"ל זיל פייסיניה ליתמי ולא אשגח אגביה רב נחמן לאפדניה מיניה: כיצד משלמת מה שנהנית וכו': אמר רב ובמחזרת ושמואל אמר דאפילו מחזרת נמי פטור ולשמואל היכי משכחת לה דמחייב כגון דשבתתה לרחבה ואולה וקמה בצידי רחבה ואיכא דמתני להא שמעתא באפי נפשה מחזרת רב אמר חייבת ושמואל אמר פטורה ולשמואל משלמת מה שהזיקה היכי משכחת לה דמחייבא כגון דשבתה לרחבה ואולה וקמה בצידי רחבה ומותיב לה והוא מפרק לה דקיימא בקרן זוית איכא דאמרי מחזרת כולי עלמא לא פליגי דחייבת כי פליגי במקצה מקום מרשותו לרשות הרבים והכי אתמר אמר רב ל"ש אלא מחזרת אבל ימקצה מקום מרשותו לרה"ר פטורה ושמואל אמר אפילו מקצה בבור ברשותו חייב רב דאמר פטור * קסבר ^גבור ברשותו חייב ושמואל דאמר חייב קסבר בור ברשותו פטור אמר לך רב לעולם אימא לך בעלמא

החנות. הן תריסי החנויות שמניחין לפני החנויות כשפותחין אותן ונותנין שם פירות: **ב**ה שנהנית. לא רלע להעמיד כגון שפתח החנות צולט לתוך הרחצה ויכולה לאכול צלל חמור דמודה רב דפטור לפי שאין דרך החנות להיות צולט כל כך:

דקיימא בקרן זוית. כגון מצוי עקום וכשמנגעת לעקמומיתה קודם שפתנה לצד חצר אוכלת פתח החנות כנגדה שכל חמור וצמח' החנות משלמת מה שהזיקה אע"פ שאוכלתן צלל חמור דחצר הניזק ממש הוי וצירושלמי משני הך פירכא דמפתח החנות אלינא דרב כגון שהיה חמור טעון גדיים וצטעת עמידתו פטור לוואריה ואכלו לפ"ה אתי שפיר דלגבי חמור שאוכל צמחור חשיז קרן ולגבי גדיים דאכלי כי אורחיהו חשיז שן ולפי' ר"י צ"ל דכל מה שהגדיים יכולין להגיע ולאכול חשיז רה"ר אפילו לחמור שאין יכול לאכול בלי חמור כי זה דומק לומר דגבי חמור חשיז חצר הניזק ולגבי גדיים שעל גביו חשיז רשות הרבים: **ב**י פליגי במקצה מקום כו'. שכנס לתוך שלו והניח מקרקעו לצמי רה"ר ולא שהפקיר רשותו דל"כ הוי רה"ר גמור אלא הניח לטעות שם פירותיו אצל כ"ו שאין פירות שם ש רשות לגבי רה"ר להלך שם ומסקינן פלוגתא דרב דאמר דחשיז שן צרה"ר אפילו אין יכולין לאכול צלל חמור דלא דמי למחזרת צלצוי רחצה דחייז דלדידי רחצה הס גבוהים ורחצים ומודלים ממנו ומשונים חצר הניזק אצל מקצה מקום שוה הוא לרשות הרבים ושמואל אמר חייבת משום שהפירות מונחין צמחות והוי חצר הניזק אף על פי שיש רשות לצמחות דלרס אכלה: **ד**רב סבר בור ברשותו חייב. ולכך פטור דחשיז כמו כורה צור שאס הוחלקה צמחה צמות פירות חייז הלכך כל הקודם וזה כדן תקלה צמחות הרצים כדפירש

מקום שוה הוא לרשות הרבים ושמואל אמר חייבת משום שהפירות מונחין צמחות והוי חצר הניזק אף על פי שיש רשות לצמחות דלרס אכלה: **ד**רב סבר בור ברשותו חייב. ולכך פטור דחשיז כמו כורה צור שאס הוחלקה צמחה צמות פירות חייז הלכך כל הקודם וזה כדן תקלה צמחות הרצים כדפירש

עין משפט נר מצוה

מג א מ"י פ"ג מהלכות גזילה ואפדה הלכה ט טושיע ח"מ ט' שגס סעף י: מר ב מ"י פ"ג מהלכות גזילה ואפדה הלכה ט סג עשין עג טור ש"ע ח"מ ט' שגס סעף ט ועשף י: מה ג סג עשין ג: מו ד ה מ"י פ"ג מהל' מקי ממון הלכה ט סג עשין סו טושיע ח"מ ט' שגס סעף ט: מו י טושיע שס סעי' י:

רבינו חננאל (תוסף)

רבח הרחבה ו' אמות ובמקום אחר ד' אמות וראותן ב' אמות פתח פתוח לחנות ובה פירות הבהמה בדרך הילוכה פשטה ואכלה מאתו הפתח בלא חזרה והשן שנהנת. חיתור בשחיה ארץ ישר' רב אמ' עקמה צוארה ואכלה. משלמת מה שהזיקה. והתנין מפתח החנות משלמת מה שנהנת. חיתור בשחיה חמור טעון גדיים ובשעת עברתן פטור צואריהן ואכלו מפתח החנות. פ"י לפי דרכם אכלו הגדיים בלא עקמת הצואר, ועל כגון זה שנינו מה שנהנת. איכא דאמרי מחזרת כולי עלמ' לא פליגי דחייב, כי פליגי במקצה מקום מרשותו ונתן בו פירות והניחה הבהמה רשות הרבים והלכה לה אל הפירות ואכלתם. רב אמ' פטור ברשות הרבים הוא חשוב וכן ברשות הרבי' פטור. לרב אלו חצר (כו) [בור] במקום זה שהקצוה לרשות הרבי', כגון שהכניס כחלי חצירו בפנים והניח מחצירו מקום משוה לרשו' הרבי' בלא מחיצה, ונפל באותו חצר שור, חייב בעל המקום ההוא שחפר בור באותו מקום כי כחופר חצר (כו) [בור] ברשות הרבים רמו. ושמואל אמ' מקצה (מקצה) מקום מרשותו לרשו' הרבי' כי היא גוונא חייב, שהרי לא הפקירו וכחצירו הוא, והשור שאלל פירות באותו מקום חייב כי שן ברשו' הניזק חייבת. ואמרי' אחי', וכן אלו חצר באותו מקום מרשותו ונפל שמה שור פטור בעל חבור, דיכיל למימר ליה תורף ברשותו מאי בעי. ופשטנין לה לעולם אימא לך